GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 88. *Sâmbătă, 19 Aprilie (1 Mai).* 1886.

Braşovŭ 18 Aprilie 1886.

Va sĕ ḑică totŭ nu e glumă. Ţĕranii din Galiţia ţinŭ morţişŭ la credinţa, că'n anulŭ acesta se sfêrşesce lumea. Sêrmanii de ei, rĕu trebue sĕ le mai mérgă, décă se gândescŭ la sfêrşitulŭ lumii. Pesimismulŭ Mazurului (ţĕranului polonŭ) póte numai la ţĕranii nostri îlŭ mai întêmpinămŭ, cărora asemenea li s'a înăcritŭ sufletulŭ de „atâta îngrijire“ ce-o documentéză magnaţii dela putere pentru sórtea lorŭ. Şi totuşi trebue că ţĕranulŭ polonŭ e multŭ mai inferiorŭ ţĕranului nostru, décă crede aşa de uşorŭ în sfêrşitulŭ lumei şi în faimele rĕspândite, că domnii arŭ voì érăşĭ sĕ întroducă iobăgia.

Acéstă frică de iobăgiă ne face însĕ sĕ credemŭ, că cu tótă esploatarea ţĕranului galiţianŭ din partea nobilimei şi jidovimei, administraţiunea a pus'o într'o stare mai bună, decâtŭ de pildă, la noi, unde e lăţită credinţa, că nicĭ în timpulŭ iobăgiei nu era mai rĕu decâtŭ acuma sub constituţionalismŭ.

Câtŭ pentru proprietarii polonĭ, carĭ facŭ parte din Şlahta polonă, trebue sĕ credemŭ că suntŭ neîntrecuţĭ ca asupritorĭ ai ţĕranului. Gróza ce a intratŭ în inima lorŭ din causa mişcării şi a ferberii între ţĕranĭ este fórte întemeiată, décă numai pe jumĕtate arŭ fi adevĕrate din cele ce se scriu despre purtarea lorŭ cu ţĕranii.

Pe la anulŭ 1860, când s'a începutŭ era constituţională, se aflau încă mulţĭ deputaţĭ ai ţĕranilorŭ în dieta din Lembergŭ. Aceştia îngrijéu p'atuncĭ, ca „domnii“ sĕ nu facă tóte numai în favorulŭ castei lorŭ. Magnaţii polonĭ însă atâta au totŭ agitatŭ de atuncĭ încóce în folosulŭ domnirei lorŭ esclusive, încâtŭ astăḑĭ în loculŭ representanţilorŭ ţĕranilorŭ şedŭ pe băncile dietei numai conţĭ şi prinţĭ polonĭ. Se 'nţelege că în alegerea mijlócelorŭ n'au fostŭ dificilĭ: corupţiunea, ameninţările şi terorismulŭ la alegerĭ suntŭ la ordinea ḑilei. Chiar şi elementele inteligente şi liberale dela oraşe se vĕdŭ terorisate în modulŭ celŭ mai cumplitŭ. Aicĭ jócă rolŭ denunciaţiunea, de care atâtŭ de bine se sciu folosi magnaţii ungurĭ, când e vorba d'a sugruma poporulŭ. Locuitorii dela oraşe suntŭ timbraţĭ de anarchiştĭ, revoluţionarĭ, apostaţĭ ş. a., pentru că cerŭ ca poporulŭ sĕ fiă luminatŭ prin scóle şi sĕ se emancipeze de sub jugulŭ aristocraţilorŭ.

Faptă este că aḑĭ, cu totŭ principiulŭ egalei îndreptăţirĭ ce s'a proclamatŭ din partea guvernului, în Galiţia domnescŭ esclusivŭ Stanczicii (nobilimea şi popimea), carĭ ţinŭ poporulŭ în ignoranţă şi pe toţĭ aceia, carĭ nu li se supunŭ lorŭ necondiţionatŭ, îi persecută fără cruţare.

E naturalŭ, ca 'n asemenea împrejurărĭ totŭ ce se lucréză în dietă şi în Reichsrath este numai în favorulŭ celorŭ dela putere, tocmai ca la noi în „fericitulŭ“ statŭ ungarŭ. A fostŭ vorba nu de multŭ de unŭ impositŭ pe spirtuóse. După nisce desbaterĭ fórte îndelungate, s'au făcutŭ unele concesiunĭ, dér numai proprietarilorŭ, de ţĕranŭ nu s'a ţinutŭ sémă.

De cultivarea ţĕranului nimenĭ nu se 'ngrijesce. Suntŭ ţinuturĭ întregĭ, moşii aristocratice, unde nu se află nicĭ măcar o scólă poporală. Şi cum scie Slahta sĕ preţuiască munca ţĕranului, o dovedesce împrejurarea, că în véra trecută li s'a plătitŭ ţĕranilorŭ din unele părţĭ o plată dilnică de 12 crucerĭ şi încă nicĭ ăstia nu li se plătéu totdéuna, ci li se dedéu asignaţii ca sĕ capete pentru ele rachiu la cârciumele aristocraţilorŭ.

Mişcarea nu s'a potolitŭ încă. Se facŭ arestărĭ continue şi autorităţile procedŭ cu mare asprime, ceea ce va amărî poporulŭ încă şi mai multŭ. Aristocraţii recviră gendarmeriă ca sĕ le apere viéţă, sciindu-se vinovaţĭ, bună óră cum s'au sciutŭ vinovaţĭ şi satrapii din Ardealŭ, când au cerutŭ asistinţă militară ca sĕ 'i apere de o hârtiă revoluţionară.

In legătură cu frica bine motivată stă şi sistemulŭ d'a ascunde starea adevĕrată a lucrurilorŭ înaintea ochilorŭ lumei şi de a declara orĭce mişcare, ce le ameninţă domnirea esclusivă, ca o agitaţiune din afară. Aşa se'ntêmplă acum şi'n Galiţia, unde'n adevĕrŭ este astăḑĭ încâtva justificată şi temerea de înrîurirĭ din afară prin espulsările Polonilorŭ din Prusia şi prin mĕsurile prohibitive ale guvernului rusescŭ în contra Polonilorŭ.

Adevĕratulŭ rĕu este însă acela pe care-lŭ accentuéză „Dziennik Polski,“ care ḑice, că décă şi vine o agitaţiune din afară, de vină este totŭ numai nobilimea polonă, că agitaţiunile au putŭtŭ sĕ prindă rădăcină în poporŭ şi sĕ iea dimensiunĭ aşa de periculóse. *Nobilimea nu şĭ-a împlinitŭ misiunea sa faţă cu poporulŭ.*

Étă în puţine cuvinte judecaţĭ teroriştii din Galiţia, carĭ asuprescŭ pe ţĕranulŭ polonŭ şi pe celŭ rutênŭ deopotrivă.

Tóte se rĕsbună 'n lumea acésta.

Negociările cu România.

„Wiener Allg. Zeitg.“ scrie cu data de 27 Aprilie următórele:

„Mâne vorŭ pleca delegaţii austro-ungarĭ la Bucurescĭ. Din partea austriacă este delegatŭ consiliarulŭ de secţiune, br. Kalchberg, guvernulŭ ungurescŭ trimite pe consiliarulŭ de secţiune Mihalovits, pe directorulŭ oficiului vamalŭ centralŭ Turoczy şi pe ajutorulŭ concipientŭ Fuhrman“.

„Pe la noi ómenii se aştéptă la o durată lungă a negociărilorŭ. După cum stau lucrurile abia se va puté dobêndi ca resultatŭ alŭ sfătuirilorŭ o înţelegere definitivă. Pe câtă vreme pactulŭ austro-ungarŭ nu va fi perfectŭ, şi mai vêrtosŭ până când parlamentele din Viena şi Pesta nu se vorŭ fi pronunţatŭ asupra noului tarifŭ vamalŭ, pe câtŭ timpŭ mai departe guvernulŭ românŭ nu se va fi asiguratŭ despre aceea, că camera este înclinată d'a încheia convenţia şi până cândŭ tarifulŭ autonomŭ românŭ nu va fi ficsatŭ, până atuncĭ convenţiunea nu va trece peste stadiulŭ consultărilorŭ preliminare.“

„Guvernulŭ din parte-şĭ nu ne-a împărtăşitŭ nimica, de unde amŭ fi în stare sĕ conchidemŭ, că formala întórcere spre bine a afacerei s'ar puté tălmăci în sensulŭ acela, că convenţia se va încheia la timpŭ. Sigurŭ este însĕ, că lumea comercială nu mai are speranţă de a puté continua comerciulŭ cu România în modulŭ de până acum.“

Glótele în timpŭ de rĕsboiu.

Unŭ oficerŭ de statŭ majorŭ a scrisŭ în „Pester Lloyd“ unŭ articulŭ privitorŭ la întrebuinţarea glótelorŭ în timpŭ de rĕsboiŭ. Elŭ îşĭ ia de basă §. 5 alŭ legii glótelorŭ, care lege s'a şi primitŭ deja în dieta austriacă. La desbaterea acelui paragrafŭ s'a născutŭ întrebarea, că sĕ se întrebuinţeze chemărea întêiŭ a glótelorŭ în afară din ţéră, în timpŭ de rĕsboiŭ?

Autorulŭ articulului e pentru acéstă întrebuinţare. şi anume chemarea întêiŭ a glótelorŭ va avea sĕ asigure liniile, pe care sĕ trimitŭ întărirĭ de trupe, precum şi întréga comunicaţiune pe aceste linii sĕ caḑă totŭ în sarcina glótelorŭ. In modulŭ acesta armata comună, honveḑimea şi landverulŭ vorŭ putea fi puse, în casulŭ unui rĕsboiŭ, tóte în faţa duşmanului şi astfelŭ rĕsboiulŭ ar ajunge repede la capĕtŭ. In casulŭ când duşmanulŭ ar fi învinsŭ în scurtŭ timpŭ, atuncĭ n'ar fi nevoiă, ca armata din câmpulŭ de rĕsboiŭ sĕ se complecteze din glóte, ceea ce nicĭ nu e de doritŭ, fiindŭ acésta desavantagiosŭ.

A doua chemare a glótelorŭ va face serviciu în interiorulŭ ţĕrii în garnisóne, la deposite şi pentru susţinerea ordinei. Autorulŭ articulului atrage atenţiunea dietei, ungurescĭ, ca la desbaterea acestei legĭ sĕ precizeze mai bine lucrulŭ, şi sĕ nu sĕ mulţămêscă numai cu amendamente ca dieta austriacă.

Firmanulŭ imperialŭ turcescŭ

care încredinţéză *prinţului Bulgariei* guvernulŭ *Rumeliei orientale* este în traducere de următorulŭ cuprinsŭ:

Conformŭ stipulaţiunilorŭ tractatului dela Berlinŭ şi a arangiamentului privitorŭ la Rumelia orientală, înţelesŭ şi confirmatŭ de plenipotenţiarii puterilorŭ semnatare ale ḑisului tractatŭ, întruniţĭ în conferinţă în capitala nóstră şi comunicatŭ Alteţei Vóstre de către marele nostru viziratŭ, s'a hotărîtŭ a se încredinţa inteligenţei şi fidelităţii vóstre guvernamêntulŭ generalŭ alŭ acestei provincii.

Acéstă decisiune fiindŭ supusă la sancţiunea nóstră imperială, ne-a plăcutŭ, în favórea nóstră suverană şi confienţa nóstră din ce în ce mai mare în privinţa vóstră, de a da astăḑĭ, 6 ale lunei Radjeb anulŭ 1303, o ordonanţă în virtutea căreia administraţiunea provinciei Rumeliei orientale este încredinţată meritului vostru şi capacităţilorŭ vóstre. In consecinţă, presentulŭ nostru firmanŭ, care vĕ conferă aceste funcţiunĭ, a fostŭ eliberatŭ de divanulŭ nostru imperialŭ.

De atuncĭ Alteţa Vóstră va avea grijă, cu inteliginţa şi devotamentulŭ ce o caracteriză, de a administra acéstă provinciă, după intenţiunile nóstre cele marinimóse şi de a desfăşura tóte silinţele sale, după scumpa nóstră dorinţă, spre a asigura ordinea şi liniştea în Rumelia orientală, precum şi buna stare şi fericirea întregei populaţiunĭ, fără deosebire, pentru a pune în esecuţiune aranjamentulŭ susŭ citatŭ şi pentru a'şĭ atrage astfelŭ, din ce în ce mai multŭ înalta nóstră bunăvoinţă imperială

Exproprierea Românilorŭ în Sĕlagiu.

Salnicŭ, 8 Aprilie 1886.

Bismarck a buciumatŭ ca sĕ audă tótă lumea, că dênsulŭ voiesce sĕ exproprieze pe Polonĭ din Germania.

Tisza din contră tace şi face. In Ungaria de multŭ se urmeză lucrarea de expropriare a Românilorŭ. Suntŭ ţinuturĭ întregĭ locuite de Românĭ, unde inspectorii de dare mână în mână cu fişcalii comitatensĭ aşa au sciutŭ duce lucrulŭ de bine, încâtŭ moşii întregĭ de-ale Românilorŭ s'au vêndutŭ cu toba cu preţulŭ dela 1 fl. şi 50 cr., cum s'a întêmplatŭ acésta în comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca, unde mai multe comune s'au sĕrăcitŭ de totŭ, fără însĕ ca erariulŭ se fi câştigatŭ ceva, ba încă a trebuitŭ sĕ supórte spesele; dea-semenea în comitatulŭ Hunedórei.

Acuma va sĕ ajungă asemenea sórte comitatulŭ Sĕlagiu. Se ḑice, că aşa s'a hotărîtŭ în Zĕlău, centrulŭ comitatului Sĕlagiu, cumcă moşiile îngreunate cu restanţă de dare dela 50 fl. în susŭ sĕ se vênḑă, şi acelea cumpărându-le statulŭ, le va colonisa cu Ciangăi aduşĭ din Bucovina şi Moldova.

Ca punctŭ de mânecare s'a alesŭ Cehalulŭ românescŭ, o comună cu aprópe 1000 suflete curatŭ române. Acéstă comună odinióră era fórte înfloritóre. Decadinţa ei datéză din anulŭ 1873, cândŭ prin coleră s'a răritŭ poporaţiunea şi murindŭ capii de familiă s'au îngreuiatŭ moşiile cu procentulŭ, ér' contribuţiunea a totŭ rĕmasŭ în restanţă. La anulŭ 1876 a venitŭ altŭ desastru peste locuitorii din Cehalulŭ românescŭ, căcĭ a bătutŭ piatra (ghiaţa) atâtŭ grânele, câtŭ şi mălaiele şi viile, aşa că nu au putŭtŭ ómenii folosi nicĭ paiele dela grâu, ér' pomii şi viile nicĭ aḑĭ nu producŭ cantitatea ce o produceau înainte de aceea. Atuncĭ neavêndŭ poporaţiunea ce mânca, a trebuitŭ sĕ contragă împrumuturĭ şi acelea o apasă şi aḑĭ. La acestea se mai adauge şi calamitatea suferită la anulŭ 1879, că adecă din causa ploilorŭ nu s'au făcutŭ de locŭ bucate.

Tóte acestea considerându-le, nimenea nu se va mira, că din 180 de moşieşĭ, 130 suntŭ actualminte îngreuiaţĭ cu restanţă de contribuţiune dela 50 fl. în susŭ.

Décă în cercurile hotărîtóre nu ar fi decisă exproprierea Românilorŭ, s'ar fi putŭtŭ aştepta, ca locuitorilorŭ din Cehalulŭ românescŭ sĕ li-se concédă a plătí restanţa de dare în rate şi în decursŭ de mai mulţĭ anĭ, căcĭ nu din negligenţa lorŭ au rĕmasŭ în restanţă.

Dér' sórtea celorŭ 130 familii românescĭ din Cehalulŭ românescŭ este hotărîtă, ele au sĕ ia câtŭ mai curêndŭ bâta în mână, straiţa de gâtŭ şi sĕ pribegéscă în lumea mare. Comitetulŭ centralŭ comitatensŭ a decisŭ vinderea moşiilorŭ ḑise în înţelesulŭ art. de lege XLIV din 1876, § 77, faţă cu restanţierii, şi Moni Gyula ca fişcalŭ comitatensŭ şi Zeitler Karoly ca inspectorŭ de dare au şi începutŭ procesulŭ de execuţiune. Aşa avemŭ înainte-ne incusa ridicată pentru suma de 160 fl. 14 cr. asupra averii imobile a lui Kerezsi Maria, Gavrilă şi George de către fişcalulŭ comitatensŭ şi inspectorulŭ şi astfelŭ de incusă s'a ridicatŭ asupra tuturorŭ restanţierilorŭ dela 50 fl. în susŭ

Scăpare nu credemŭ sĕ mai fiă, totuşĭ în numele umanităţii protestămŭ înaintea lumei în contra expropriărei a 130 familii române şi décă guvernanţii fără de inimă vorŭ se véḑă în curêndŭ 130 familii cerşitóre, ba reinĭ sĕ sciă ceva despre acésta lumea cea mare

In tómna anului 1885 a fostŭ inspectorulŭ de dare Zeitler Karoly din Zĕlău în Cehalŭ, bag-sémă ca sĕ sondeze terenulŭ, că priinciosŭ va fi pentru aşeḑarea şi înmulţirea Ciangăilorŭ, căcĭ ca sĕ uşureze sórtea poporului de bună sémă nu s'a dusŭ. Vina, că este atâta restanţă, a ḑisŭ că este a diregĕtorilorŭ, însĕ totdeo-dată a pus'o şi în spinarea făuritorilorŭ de legĭ ai patriei nóstre, şi a îndemnatŭ pe ómenĭ sĕ solvéscă, ce vorŭ puté, căcĭ peste restanţă se va trage dungă.

Insĕ mergêndŭ ómenii la notariulŭ George Mariaşĭ, românŭ de nascere, care însĕ acuma se cuminecă cu „u r v a c s o r a«, deşi órecândŭ a fostŭ teologŭ la Eperjes, — acesta a ḑisŭ către ómenĭ, că numai în deşertŭ aducŭ 20—30 fl., căcĭ aceia nu le ajută nimica, căcĭ s'a hotărîtŭ în Zĕlău sĕ li-se vêndă moşiile şi- sĕ se aducă Ciangăi.

Despre inspectorulŭ de dare Zeitler Karoly este de însemnatŭ, că a venitŭ dela Deva de curêndŭ, şi póte că elŭ a sciutŭ ferici aşa bine pe Hunedorenĭ.

Recomandămŭ acéstă cestiune deputaţilorŭ noştri naţionalĭ, ca sĕ facă interpelare în dietă.

Ausonia.

SCIRILE ḐILEI.

Generalulŭ *Alexandru Anghelescu*, ministrulŭ de rĕsboiu românŭ, însoţitŭ de doi adjutanţĭ, a plecatŭ la Livadia, ca sĕ salute pe Ţarulŭ Rusiei în numele regelui României.

—x—

Ministrulŭ comunicaţiunei a încuviinţatŭ sĕ facă lucrările preliminare pentru următórele linii de cale ferată: deputaţilorŭ dietalĭ Gavrilŭ Ugron şi Gavrilŭ Daniel jun. pentru o cale vicinală dela Oderheiulŭ sĕcuescŭ prin Zeteleca, Mureşiu-Nyir, Ciucsereda şi Apa frumósă la Ghimeşŭ; deputatului dietalŭ Gavrilŭ Ugron pentru o cale vicinală dela Mureşiu-Nyires prin Gurgiu St. Miclăuşŭ până la Bekashavas şi pentru una dela Braşovŭ prin Sepsi St. Georgĭ şi Tuşnadŭ la Ciucsereda.

—x—

Şefulŭ oficiului poştalŭ din *Biserica-Albă*, anume *Stoiacovicĭ*, a fostŭ arestatŭ pentru defraudarea a 2100 florinĭ.

—x—

S'a sancţionatŭ şi promulgatŭ legea prin care se înfiinţéză în *România* şése *asilurĭ de infirmĭ*, dintre carĭ două de clasa I şi două de clasa II pentru bărbaţĭ, ér două de clasa II pentru femei. Aceste asilurĭ, scrie »Rĕsboiulŭ", se vorŭ instala în localurile monastirilorŭ, care se vorŭ puté evacua de monahĭ séu monahe, séu într'o parte din acele localurĭ. In aceste asilurĭ se vorŭ primi infirmĭ séracĭ indigenĭ. Asilurile de infirmĭ se vorŭ administra de către ministerulŭ de interne (direcţia generală a serviciului sanitarŭ). Unŭ regulamentŭ specialŭ va determina modulŭ funcţionării acestorŭ asilurĭ.

—x—

S'au inaintatŭ la gradulŭ de locotenentŭ: sublocotenenţii *Pamfilie Polonicŭ* dela regim. de inf. Nr. 31 şi *Dumitru Popovicĭ* dela regim. de inf. Nr. 64; la rangulŭ de medicŭ de regimentŭ clasa ântêia: mediculŭ de regim. clasa a doua Dr. *Iónŭ Popŭ.*

—x—

Ministerulŭ de rĕsboiu românŭ a comandatŭ la fabrica Krupp mai multe tunurĭ marĭ de asediu.

—x—

In *afacerea Szechenyi* în Viena se comunică, că soţia se va duce îndĕrĕtŭ în Rusia, de témă sĕ n'o omóre bărbatu sĕu. „Elŭ mĕ urăsce, ḑise ea, elŭ e Ungurŭ, eu sunt Rusă, şi Ungurii urăscŭ pe Ruşĭ". Contele Szechenyi se ḑice, că se căesce de fapta sa şi doresce sĕ 'şĭ véḑă soţia şi copilulŭ. Paşii ce i-au întreprinsŭ advocatulŭ sĕu, d'a fi pusŭ pe piciorŭ liberŭ, au rĕmasŭ până acum fără resultatŭ.

—x—

In ḑiua de Pascĭ au fostŭ în P e s t a cincĭ incendiurĭ, în diferite părţĭ ale oraşului. De asemenea în Galiţia se semnaléză numeróse incendiurĭ, cu care ocasiune se comitŭ mulţime de jafurĭ.

—x—

Comitatulŭ Ş o m o g y e cutrieratŭ de o bandă de hoţĭ, carĭ comitŭ numeróse atentate în contra siguranţei publice. In unele locurĭ tâlharii se dau de actorĭ. Unulŭ din ei, Geza Nagy, care fusese prinsŭ, a scăpatŭ. Tâlharii suntŭ urmăriţĭ.

Retorica poporală.

(Conferinţă la Ateneu.)

(Fine.)

Pe cândŭ erau la modă proverbele: capulŭ plecatŭ, de sabie nu e tăiatŭ, etc., pe atuncĭ Românulŭ sfătuia pe orĭ-cine ḑicêndŭ: câtŭ escĭ nicovală rabdă, câtŭ escĭ ciocanŭ isbesce!

Déca te porţĭ bine cu unŭ omŭ, prietinesce şi cinstitŭ, ér' elŭ îţĭ face rĕu, Românulŭ îţĭ va şopti: neteḑesce mâţa, de vrei sĕ'şĭ ridice córla.

Neruşinarea dusă la estremŭ o arată ḑicêndŭ: cine cade în gârlă nu se mai feresce de plóie, aplicându-o la cei carĭ şĭ-au îngroşatŭ mereu obrazulŭ şi pe urmă dau înainte ca porculŭ.

De sigurŭ că, déca vr'odată adevĕrata talpă s'ar amesteca în treburile nóstre de oraşŭ, ar scrie — numai literile ce scie sĕ le facă — multŭ mai bine ca noi, carĭ facemŭ politica, ḑiaristica, literatura et tuti quanti şi ca probă: la copaculŭ căḑutŭ toţĭ alergă sĕ tae câte o cracă, ḑice ţĕranulŭ cândŭ năvălescŭ neamicii asupra unui sĕrăcitŭ.

Cândŭ se rĕspândesce vorba, că unŭ omŭ a fugitŭ cu banii încredinţaţĭ de publicŭ, îşĭ domiresce mirarea cu vorbele: lupulŭ mănâncă şi din oile numĕrate; unui omŭ care s'a trecutŭ repede îi ḑice:

Anŭ scuipamŭ în iarbă
Şi éstŭ-timpŭ scuipŭ în barbă;

Şi altele, din care am estrasŭ numai pe acestea, rĕmânêndŭ ca sĕ sfĕrşimŭ cu partea acésta printr'unŭ esemplu.

Ceea-ce găsimŭ la Shakespeare, găsimŭ la poporulŭ românŭ. O ḑicĕtóre e de ajunsŭ: N'a apucatŭ sĕ'i ésă sufletulŭ, şi-i dai zorŭ cu dómne értă-lŭ. Acésta se potrivesce cu vorba lui Hamlet către mamă-sa: nicĭ n'au esitŭ aburii din bucatele de pomană şi tu te gândescĭ la măritişŭ.

Am arĕtatŭ că singura lege de retorică românéscă este: *cândŭ ne aflămŭ faţă cu o stare abstractă sĕ'i schimbămŭ elementele abstracte în altele concrete*; amŭ arĕtatŭ cum acésta se probéză prin poesiile poporale şi prin ḑicĕtorile poporale şi tóte acestea le-am făcutŭ resumândŭ conferinţa d-lui Barbu Stefănescu dela 6 Aprile.

Acum vine rêndulŭ basmelorŭ. Se'nţelege că nu e loculŭ sĕ reproducemŭ aci totŭ ce a cetitŭ d. Stefănescu din basme, ba nicĭ chiar o parte, dér ne vomŭ ţiné de conclusiile d-sale.

In ceştĭ 50 de anĭ din urmă s'a chinuitŭ biata limbă românéscă cum se póte mai rĕu, băgându-se cu duiumulŭ, fără sĕ mai întrebe de p a ş a p o r t ŭ, tóte cuvintele abstracte, carĭ nu făceau nicĭ de cum elementele unei arte.

Totulŭ din scrierile acestea e o copiare palidă dupe romanţierii de a 7-a mână străinĭ, dela carĭ au luatŭ nu numai ideile, dér şi vorbele. Orĭ-ce romanŭ de alŭ nostru vomŭ deschide, vomŭ putea constata lucrulŭ acesta. Scriitorii de felulŭ acesta nu cunosceau basmele nóstre, căcĭ déca le-ar fi cunoscutŭ şi le-arŭ fi cetitŭ, ar fi putulŭ se vaḑă că singura lege retorică ce domnesce în limba nóstră e *concretisarea abstracţiunilorŭ.*

Omulŭ care a sciutŭ sĕ profite de geniulŭ acestei limbĭ e Bălcescu, mare patriotŭ şi istoricŭ. Citesce din „Cântarea României« câteva rêndurĭ, carĭ umplu de admirare întregulŭ auditorŭ.

Cam astfelŭ încheiă d. Stefănescu:

E o necesitate şi unŭ adevĕrŭ practicŭ pentru noi şi chiar de o importanţă vitală a stărui în desvoltarea limbei, căcĭ, déca unŭ poporŭ póte fi robitŭ economicesce, orĭ cu armele, orĭ cu diplomaţia, nu póte fi lipsitŭ de limbă nicìodată. Tóte artele celelalte suntŭ mai multŭ séu mai puţinŭ supuse piericiunii. Unŭ focŭ, o năvălire le e destulŭ; limba însĕ se ţine şi când o limbă a datŭ capete de operă, produsulŭ acesta resultă la orĭce atacurĭ, la orĭce bombardamentŭ. Grecii îşĭ datorescŭ esistenţa lorŭ politică numai cultivării limbii. Ei s'au strecuratŭ în decursulŭ veacurilorŭ de-au ajunsŭ până la noi, pe când alte popóră s'au dusŭ de multŭ s'au stinsŭ în nóptea négră şi adêncă.

Când poporulŭ are convingerea că limba sa a produsŭ capete de operă, nu poţĭ sĕ i-o mai răpescĭ, căcĭ viersulŭ ei care-lŭ încântă îi ţine sentimentele sale.

Studiulŭ cuprinsŭ în aceste două conferinţe ale d-lui Barbu dela Vrancea e de o mare însemnătate. Punctulŭ de vedere din care a studiatŭ d-sa limba, cercetările făcute, găsirea adevĕratului spiritŭ ce domnesce în întrégă-ne limbă şi în cuvinte isolate şi în frase, care a fostŭ totd'auna neglesŭ de autorii nostri, constitue pentru domnulŭ conferanţiarŭ unŭ meritŭ destulŭ de însemnatŭ, care e cu atâtŭ mai mare cu câtŭ valorósele-i scrierĭ au sciutŭ sĕ ne dea limba poporului.

Sĕ urmămŭ cu toţii exemplulŭ d-lui Stefănescu, sĕ ne iubimŭ limba, sĕ ni-o cultivămŭ, pentru că, după cum ḑicea d. V. Urechiă, *sunetulŭ limbei românescĭ e o musică ce deştéptă inima şi deşteptarea inimei e deşteptarea României!*

(„România.") *Gheorghe dela Plevna.*

FOILETONŬ.

Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

Eĭ rîdeau şi glumeau cu Vangvana şi cu Vanyamvezi şi de multe orĭ îĭ întovărăşiau cu sutele câte o bună bucată de drumŭ. La despărţire le ḑiceau: „Intórceţi-vĕ pe-aicĭ, întórceţi-vĕ pe-aicĭ; orĭ şi când veţĭ fi bine primiţĭ!"

Călĕtoriĭ noştri înaintau acuma cu paşĭ repeḑĭ. Drumulŭ lorŭ sĕmăna cu unŭ marşŭ triumfalŭ. „Cu toţiĭ ne simţiamŭ maĭ liberĭ," ḑice Stanley, „şi fiecare din noĭ se simţia în cât-va domnŭ peste natura din împrejurime!"

Numĕrulŭ satelorŭ de lângă cale se făcea din ce în ce maĭ mare. In poienile acoperite cu iarbă verde şi désă păsceau turme numĕróse de vite, capre şi oĭ, păḑite de copiĭ. In tóte părţile se vedeau isvóre de apă dulce şi limpede ca lacrima. Preţulŭ uneĭ vite grase era de batjocură. Unŭ bou costa ceva peste treĭ fiorinĭ (cam 7 frcs.), o capră séu o óiă cam unŭ fiorinŭ.

In 26 Februarie caravana era departe de multŭ dorítulŭ lacŭ Victoria numaĭ cu treĭ-ḑecĭ de chilometri. Inimele tuturorŭ săltau de bucuriă, de óre-ce sciau, că aicĭ vorŭ puté sĕ se odihnéscă maĭ multă vreme. Abia aşteptau sĕ se facă odată ḑioă, ca sĕ audă porunca: „Susŭ băieţĭ; înainte la drumŭ!"

Cu strigăte vesele se puseră a doua ḑi desŭ de diminéţă în mişcare.

Drumulŭ ducea prin văĭ şi peste délurĭ, prin câmpiĭ roditóre şi prin sate numĕróse. Când ceĭ din capulŭ convoiuluĭ ajunseră în vêrfulŭ uneĭ înălţimĭ, nu tocmaĭ grele de suitŭ, de odată se audì unŭ strigătŭ lungŭ de bucuriă. Cu toţiĭ sciau, că suntŭ lângă lacŭ. Francis Pocock păşì cu grabă înainte, în curênd însă se întórse înapoĭ la Stanley, esclamândŭ cuvintele: „Am vĕḑutŭ laculŭ; este măreţŭ!"

Chiar şi faţa luĭ Frederic Barker, care bolnavŭ fiindŭ de frigurĭ, de-abia se maĭ ţinea călare pe unulŭ dintre măgarĭ, se înseninase.

Cu toţiĭ se grăbiră, sĕ ajungă pe vêrfulŭ înălţimeĭ. Inaintea lorŭ se estindea maiestosŭ frumósa suprafaţă a lacului, pe care puternicele raḑe ale sóreluĭ o prefăceau într'o nemărginită şi strălucitóre tavă de argintŭ. Bucuria era fără marginĭ. Vanyamvezi cântau inspiraţĭ:

„Cântaţĭ, amicĭ, cântaţĭ; e gata lungulŭ drumŭ,
Cântaţĭ, amicĭ, cântaţĭ, căcĭ iată Nyanza*);
Cântaţĭ, cântaţĭ cu toţĭ, cântaţĭ mareluĭ lacŭ,
Priviţĭ spre îndĕrĕtŭ ş'apoĭ priviţĭ la elŭ.

E timpŭ îndelungatŭ, de când voĭ aţĭ pornitŭ
Femeĭ, copiĭ şi fraţĭ de multŭ aţĭ părăsitŭ,
Dar spuneţi'mĭ acum, vĕḑut-aţĭ vre odat'
Pe acestŭ întinsŭ pămêntŭ unŭ lacŭ maĭ minunatŭ?

Susŭ capulŭ ridicaţĭ şi câtŭ puteţĭ priviţĭ
Şi spuneţĭ, unde-va sfêrşitu-ĭ de găsiţĭ.
Ca marele oceanŭ elŭ e nemărginitŭ;
Priviţĭ mereu la elŭ, căcĭ nu are sfêrşitŭ.

Din ţéra Usukuma aicĭ venimŭ acum,
In astă ţéră mândră ne scóse-alŭ nostru drumŭ;
De multŭ, de multŭ lăsat-amŭ ţinutulŭ celŭ săracŭ
Şi iată-ne acuma la multŭ dorítulŭ lacŭ.

Şi mâne noĭ cu toţiĭ mereu ne-omŭ veselí,
Cu bere şi cu carne prea bine vomŭ trăí;
Intréga ḑiuliţă cânta-vomŭ ş'omŭ juca,
Intréga ḑiuliţă mânca-vomŭ şi vomŭ bea!"

Cu asemenea cântărĭ vesele pornì céta nóstră la de-vale spre satulŭ Kaghehyi. Când se apropiă de satŭ, dintr'odată îĭ eşiră înainte maĭ multe sute de rĕsboinicĭ înarmaţĭ din cresctetŭ până 'n tălpĭ. Din norocire însă aceştia nu aveau de gândŭ alt-ceva, decâtŭ

*) Nyanza=lacŭ.

Junii.

Cine nu cunósce tradiţionala serbare a Junilorŭ din Braşovŭ? Ceea ce nu cunóscemŭ este numai adevĕrata ei origine. Scimŭ însĕ că moşii şi strămoşii locuitorilorŭ de aci s'au pomenitŭ totŭ cu acéstă serbare şi a rĕmasŭ vorba în porŭ: de mĕ va învrednici Dumnedeu sĕ mai audŭ sfânta surlă. Surla este adecă trîmbiţa monotonă a călăreţilorŭ lui Cristosŭ, carĭ se dau josŭ dintre' Petri cu bradĭ împodobitĭ cu crucea. Sfânta surlă părea că plânge cumplitŭ în anulŭ acesta. Junii au fostŭ alarmaţĭ de vestea, că o înaltă poruncă dela stăpânirea unguréscă îi opresce de-a mai duce stégulŭ lorŭ în colorile Ardealului, ce le pórtă fiecare Românŭ şi fiecare Română pe întinsulŭ hotarŭ alŭ acestei ţĕrĭ, de când amŭ recăpĕtatŭ şi noi libertatea nóstră individuală.

Cavalcada s'a făcutŭ în adevĕrŭ de astădată fără nicĭ unŭ stégŭ. Junii erau însĕ mai numĕroşĭ şi mai frumoşĭ ca în alţĭ anĭ.

Asupra cestiunei tricolorului, care a făcutŭ atâta vêlvă aicea, vomŭ reveni. Pentru acuma ne mărginimŭ a publica regulamentulŭ Junilorŭ, ce l'amŭ primitŭ dela rĕposatulŭ protopopŭ Baracŭ încă acum doi anĭ.

Petrecerile junilorŭ românĭ din preurbiulŭ Scheiu, ce se facŭ la Sĕrbătorile Paşcilorŭ, suntŭ nisce datine vechĭ, apróપe de 500 anĭ, adecă de pe la anulŭ 1392, pe când se zidea biserica Sasilorŭ din Braşovŭ. Aceste datine suntŭ aduse de peste Dunăre de predecesorii Românilorŭ din Scheiu şi se păstrézâ până în dilele acestea, însĕ fără nicĭ unŭ regulamentŭ.

Decĭ ca şi în viitorime sĕ se pótă susţinea neştirbite, oficiulŭ protopresbiteralŭ I alŭ Braşovului, pentru observarea cu stricteţă a usului vechiu, statoresce următorulŭ;

Regulamentŭ.

1. Compania junilorŭ din Preurbiulŭ Scheiu alŭ cetăţii Braşovului, după datină va alege: unŭ vătafŭ, armaşŭ mare şi armaşŭ micŭ pe cei mai dintêiu însemnaţĭ în lista vechiă, şi anume: celŭ dintêiu vătafŭ, alŭ doilea armaşŭ mare şi alŭ treilea armaşŭ micŭ.

2. Lista junilorŭ se preface în fiecare anŭ, înscriindu-se membrii cei vechĭ pe rĕndulŭ lorŭ, apoi cei noi în rĕndulŭ care va alege compania în co'nţelegere cu vătafulŭ.

3. Cei trei amploiaţĭ din punctŭ 1, adecă: vătafulŭ,armaşulŭ mare şi armaşulŭ micŭ, decă nu se vorŭ căsĕtori în trei anĭ dela alegerea lorŭ, compania va fi în dreptŭ a-şĭ alege alţĭ amploiaţĭ în loculŭ lorŭ, carĭ însĕ de se vorŭ fi purtatŭ bine, potŭ fi realeşĭ, însĕ cei din urmă numai pe unŭ anŭ, ca sĕ nu se desgusteze membrii companiei, carĭ vinŭ mai curêndŭ la rêndŭ de a fi aleşĭ.

4. Orĭ care dintre membrii companiei va fi înrolatŭ la miliţiă pe trei anĭ, voindŭ a-şĭ păstra dreptulŭ şi rêndulŭ ocupatŭ, va avé a se însinua la oficiulŭ protopopescŭ şi la vătafulŭ junilorŭ înainte de Pascĭ, séu în persónă séu prin órecare persónă a familiei sale, cu îndatorire, că va plăti în fiecare anŭ jumĕtate din repartiţia speselorŭ ce vorŭ căde asupra membrilorŭ actualĭ; la din contră, decă nu s'a însinuatŭ, nicĭ a plătitŭ, îşĭ va perde dreptulŭ şi voindŭ a intra érăşĭ între junĭ, se va înscrie din nou după cei deja aleşĭ.

5. Orĭ care altŭ membru alŭ companiei, décă nu se va presenta în diua de Pascĭ cu compania junilorŭ la actulŭ de alegere şi a regulării companiei, va fi ştersŭ din lista companiei şi voindŭ a reintra, se va înscrie între cei noi.

6. De órece petrecerile junilorŭ la Pascĭ suntŭ în onórea Invierei Domnului, vorŭ fi deobligaţĭ toţĭ membrii companiei a se purta conformŭ acestui scopŭ sfântŭ. ferindu se de beţiă, bătăi şi alte excese, căcĭ la din contră pentru celŭ mai micŭ excesŭ va fi eliminatŭ şi chiar şi pedepsitŭ după vina lui.

Vătafulŭ este strînsŭ îndatoratŭ a ţiné cu toţĭ membrii companiei cea mai bună rênduélă şi pe cei renitenţĭ şi neascultătorĭ aşi arăta protopresbiterului locului spre îndreptarea rĕului,

7. Compania junilorŭ sĕ se supună ordinelorŭ poliţiene cu cea mai bună voinţă, arătândŭ în faptă că petrecerile lorŭ suntŭ nevinovate, menite pentru prasniculŭ Invierei Domnului şi aşa în chipulŭ acesta facŭ onóre bisericei şi naţiunei române.

8. La casŭ când protopopulŭ locului nu ar fi unulŭ dintre cei trei parochĭ dela biserica Sfântului Nicolae din Scheiu, atuncĭ tótă afacerea acésta a junilorŭ cade în competinţa parochului primarŭ dela acéstă sântă biserică.

Braşovŭ, 1 Aprilie 1884.

Josifŭ Baracŭ m. p. protopopŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

PESTA, 30 Aprilie. — Cu privire la espirarea convenţiei comerciale române, institutele de transportŭ austro-ungare au fostŭ avisate sĕ denunţe în totŭ casulŭ încă înainte de 1 Maiu tarifurile convenţionale cu România, dér' în acelaşĭ timpŭ sĕ declare, că denunţarea se retrage imediatŭ, în casŭ când raporturile de până acum nu vorŭ suferì nicĭ o întrerupere.

MÜNCHEN, 30 Aprilie. — Regele a însărcinatŭ pe ministerŭ sĕ céră dietei a regula referinţele listei civile.

MUNCACĬ, 30 Aprilie. — Străpungerea tunelului căii ferate Berzkid s'a făcutŭ erĭ cu mare festivitate.

CONSTANTINOPOLŬ, 30 Aprilie. — O circulară a Porţii cere din nou, ca Grecia sĕ desarmeze repede şi necondiţionatŭ.

DIVERSE.

NECROLOG. — Georgiu Şierbanŭ advocatŭ, după grele suferinţe, a repausatŭ în 13 (25) Aprilie în alŭ 33-lea anŭ alŭ etăţii şi alŭ treilea alŭ fericitei sale căsĕtorii, lăsândŭ familia şi pe numerósele némurĭ şi amicĭ în vecĭ nemângăiaţĭ Remăşiţele pămêntescĭ ale regretatului repausatŭ s'au aşedatŭ spre vecĭnică odihnă în 14 (26) Aprilie, în cimitirulŭ gr. or. rom. din Caransebeşŭ.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi amintirea neuitată!

* * *

Origina viei. — D. Candole, în scrierea sa „Origina plantelorŭ cultivate," dice că origina viei datéză din timpurile cele mai depărtate. Astfelŭ, s'a găsitŭ seminţe de viţă sub locuinţele din Custione, lângă Parma, care datéză din etatea de bronzŭ, într'o staţiune preistorică a lacului Varès (Italia), şi în staţiunea lacustră dela Wangen în Elveţia. Adolf Pictet spune că vechii Aria şi Samiţii beau vinŭ. Cultura viei şi fabrarea vinului datéză dela începutulŭ vechiului imperiu. S'a găsitŭ o dovadă despre acésta în mormêntulŭ lui Ftah-Hotep, preotulŭ dela Memfis sub a patra dinastie. Acéstă dinastie domnia între anii 4500 şi 5000 înainte de era nostră.

Dare de sémă,

despre veniturile şi spesele balului Reuniunei femeilorŭ Române din Aradŭ, datŭ în 25 Februariu 1886.

(Fine.)

Prin colecta d-lui Nicolau Zigre din Oradea mare 8 fl. dela: Jeroteiu Beleşŭ 2 fl., Paulŭ Vela 2 fl., Ioanŭ Popa 2 fl., Nicolau Zigre 2 fl.

Prin colecta d-lui Cornelŭ Nicóră în Aradŭ 8 fl., dela: Ioanŭ Ardeleanŭ 1 fl., David Simon 2 fl., Georgiu Dogariu 5 fl.

Prin colecta D-nei Emilia Halicŭ din N. Sz. Miclĕuşŭ 7 fl. 40 cr., dela: Emilia Halicŭ 1 fl., George Morariu 50 cr., Maria Albu 20 cr., Ioanŭ Albu 30 cr., Czegény M. 20 cr., Telléry Iozsef 1 fl., Crişanŭ Nistorŭ 20 cr., Gregorie Vinţanŭ 30 cr., Maria Martinŭ 30 cr., Elena Minişanŭ 30 cr., Antoniu Minişanŭ 30 cr., Albina Vinganŭ 30 cr., Nic. Vinganŭ 30 cr., Arsenia Raica 50 cr., Farkas János 20 cr., Kera József 50 cr., Sibic Nistorŭ 1 florinŭ.

Prin colecta d-lui Ioanŭ Roşu din Biserica albă 6 fl. 50 cr, dela: Ioanŭ Roşu 1 fl., Dr. G. Ilea 50 cr., Aureliu Novacŭ 5 fl.

Prin colecta d-nei Aurelia Dămianŭ din Bradŭ 6 fl. 30 cr., dela: Aurelia Dămianŭ 2 fl., Iulia Fugata 1 fl., Elisabeta Părău 1 fl., Otilia Boneu 1 fl., Sofia Germanŭ 50 cr., Leondea Teier 20 cr., Amalia Albu 60 cr.

Prin colecta d-lui Ioanŭ Lengĕrŭ în Braşovŭ 6 fl. dela: Lazarŭ Nastasi 1 fl., Sterie Stinghe 1 fl., Vasilie Voina 1 fl., G. Navcasi 1 fl., S. Damianŭ 1 fl., Ión Lengĕrŭ 1 fl.

Prin colecta d-nei Sida din Şiria 6 fl., dela: Aloisia Sida 3 fl., Maria Beldea 1 fl., Dragina Mera 1 fl., Persida Secula 1 fl.

Prin colecta d-nei Matilda Bogdanŭ din B. Comloşŭ 5 fl. 50 cr., dela: Matilda Bogdanŭ 1 fl, Iulia Şerbanŭ 1 fl., Cleopatra Mihailoviciu 1 fl., Ana Bugariu 50 cr., Maria Miescu 1 fl., Maria von Sztojanovits 1 fl.

Prin colecta d-lui Stefanŭ Erdélyi din Orĕştiă 5 fl. dela: dr. Ioanŭ Mihu 3 fl., Alecsandru Nemeşŭ 1 fl., Victoria Erdélyi 1 fl.

Prin colecta d-nei Puşcariu 5 fl., dela: Iuliu Puşcariu 5 fl.

Prin colecta d-rei Irina Antal din Beiuşŭ 3 fl. dela: Augustinŭ Antalŭ 1 fl., Irina Antalŭ 2 fl.

Prin colecta d-nei Novacŭ din Pecĭca 2 fl.

Prin colecta d-nei Aurora Păcăţanŭ din Timişóra 2 fl.

Prin colecta d-lui dr. Georgiu Plojŭ din Curticiu 8 fl. dela: Demetriu Tamaşdan 6 fl., dr. Georgiu Plojŭ 2 florinĭ.

Constatândŭ acestŭ resultatŭ strălucitŭ şi aceste frumóse sacrificii aduse în interesulŭ culturei nóstre naţionale, Reuniunea cu plăcere sĕ grăbesce a mulţumi onoratului publicŭ pentru sprijinulŭ sĕu şi în deosebĭ dómnelorŭ şi domnilorŭ colectanţĭ, pentru zelulŭ şi ardórea cu care au contribuitŭ la realisarea scopului Reuniunei nóstre.

Aradŭ, în 15 Aprilie 1886.

Hermina P. Desseanu, preşed. — *Letiţia Oncu,* cassiera reuniunei.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurelŭ Mureşianu**

---

sĕ le arĕte străinilorŭ dibăcia lorŭ în săgetatŭ şi în svêrlitulŭ cu lancea.

Stanley fù primitŭ cu prieteniă de către arabulŭ Sungoro Tarib, care-ĭ dise sĕ rĕmână maĭ multă vreme acolo. Şi Kaduma, maĭ marele satuluĭ, se arătà fórte primitorŭ. Elŭ îĭ dete luĭ Stanley ca locuinţă o colibă de formă rotundă, care însă bâjbăia de cloţanĭ. Pocock şi Barker primiră împreună o astfelŭ de colibă.

Călĕtoria dela oceanulŭ indicŭ până la laculŭ Victoria ţinuse 103 dile, dintre care 70 dile de drumŭ şi 33 de odihnă. In timpulŭ acesta făcuse caravana unŭ drumŭ de 1158 chilometri.

CAPITOLULŬ IV.

După atâtea ostenelĭ. — Visite numeróse. — Stanley n'are odihnă. — Unŭ »domnitorŭ« beţivŭ. — Pregătirĭ pentru circumnavigarea mareluĭ lacŭ. — Informaţiunĭ din partea indigenilorŭ. — Alegerea soţilorŭ de drumŭ. — In golfulŭ Speke. — In mare strêmtóre. — Hipopotamiĭ împedecă debarcarea. — Ţĕra Ururi. — Maĭ multe aventurĭ.

A doua di de diminéţă la optŭ ciasurĭ, când Stanley se sculà şi eşì afară din colibă, Vangvana şi Vanyamvezi dormiau încă cu toţiĭ. Eĭ sciau, că acuma nu maĭ au drumurĭ de făcutŭ, nicĭ nu maĭ au sĕ se témă de năvălirĭ, şi prin urmare voiau sĕ'şĭ rĕsbune şi eĭ niţelŭ de nĕcazurile suferite.

Pe la nouĕ ciasurĭ veniră Francis şi Frederik sĕ-ĭ poftéscă luĭ Stanley „bună diminéţa!" Nu multŭ după aceea se înfăţişară conducĕtoriĭ de până acum aĭ caravaneĭ împreună cu maĭ mulţĭ alţĭ Vangvana şi Vanyamvezi, ca sĕ se informeze, décă „omulŭ albŭ," pe care-lŭ aveau dragŭ cu toţiĭ, a dormitŭ destulŭ de bine. Abia se isprăvì vorba cu aceştia, şi iată că se anunţă prinţulŭ Kaduma şi Arabulŭ Sungoro, care voiau sĕ se informeze maĭ cu de-amĕruntulŭ despre drumulŭ de până acum alŭ caravaneĭ. In sfêrşitŭ venì şi soţia luĭ Kaduma împreună cu maĭ multe prietine ale eĭ, aşa încâtŭ visitele, care nu se făcură cu maĭ puţină etichetă ca 'n ţĕrile civilisate, durară maĭ bine de douĕ ciasurĭ.

Pe când locuitoriĭ din Kaghehyi se apucară din nou de lucrările obicĭnuite şi anume de ascuţitulŭ topórelorŭ, de reparatulŭ năvódelorŭ, luntrilorŭ, ieslelorŭ, gardurilorŭ, bordeielorŭ etc., ómeniĭ luĭ Stanley se puseră sĕ'şĭ facă nisce colibe, care sĕ le servéscă de locuinţe, până când vorŭ pleca maĭ departe.

Stanley nu întârdià a'şĭ reîncepe lucrările sale scienţifice. Maĭ întâiu trebuia sĕ afle posiţia geografică şi înălţimea dela nivoulŭ măreĭ a satuluĭ Kaghekyi. După aceea avea sĕ scrie rapórte pentru jurnale despre călĕtoria sa, precum şi maĭ multe scrisorĭ. Maĭ departe trebuia sĕ 'ngrijéscă, ca luntrea „Lady Alice" sĕ fiă astfelŭ întocmită, încâtŭ sĕ se pótă întrebuinţa la proiectata călĕtoriă de jurŭ împrejurulŭ laculuĭ. Totodată trebuia sĕ se convingă, décă ceĭ rĕmaşĭ vorŭ fi sigurĭ în absenţa luĭ, căcĭ era de 'nţelesŭ, că la acéstă călĕtoriă nu vorŭ puté lua parte toţĭ ómeniĭ, de carĭ dispunea, ci numaĭ o mică parte din eĭ. Mărgelele şi celelalte lucrurĭ pentru schimbŭ trebuiau preţuite după valórea din părţile acelea, ca sĕ se pótă sci, câtŭ sĕ i se dea ca darŭ şi tributŭ prinţuluĭ Kaduma şi regeluĭ din Uciambi, din a căruĭ ţéră Kaghehyi este numaĭ unŭ districtŭ neînsemnatŭ. Intr'unŭ cuvêntŭ, Stanley nu avea vreme de perdutŭ.

Ca sĕ arĕte soţilorŭ sĕi de drumŭ africanĭ recunoscinţă pentru credinţa lorŭ, elŭ le dăruì la toţĭ câte o bucată de stofă şi câte o mică cantitate de mărgele. După aceea poruncì sĕ se taie şese juncanĭ şi sĕ se gătéscă o masă mare. Ca bĕutură se dĕdură vre-o douĕ-decĭ gallone*) de pompa**).

Abia se audì prin împrejurime, că în Kaghehyi a sositŭ o caravană mare, şi îndată şi începù sĕ curgă din tóte părţile o mare mulţime de bărbaţĭ şi de femeĭ, parte ca sĕ-ĭ vadă pe străinĭ, parte ca sĕ le ofere spre cumpĕrare pesce săratŭ, boĭ, sare, cartofĭ, felurite fructe etc.

(Va urma).

*) O mĕsură englesă (1=4·544 litri).

**) Pompa este o bĕutură cam ca berea, făcută din bucate séu făină trecute în stare de ferbere.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 20 Aprilie st. n. 1886

Rentă de aurŭ 4%	103 10
Rentă de hârtiă 5%	94.0
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	152.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	117.25
Bonurĭ rurale ungare	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.60
Bonurĭ rurale transilvane	104 60
Bonurĭ croato-slavone	104 60
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119 25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124 30
Renta de hărtiă austriacă	84.95
Renta de arg. austr.	85.05
Renta de aurŭ austr.	114 20
Losurile din 1860	139 25
Acţiunile băncei austro-ungare	874 —
Act. băncei de creditŭ ung.	294.75
Act. băncei de creditŭ austr.	291.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.02
Mărcĭ 100 împ. germ.	61 80
Londra 10 Livres sterlinge	126.10

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 15 Aprilie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	90—	$91^1/_2$
Renta rom. amort. (5%)	$94^1/_4$	$94^3/_4$
» convert. (6%)	89—	90—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	31—	33—
Credit fonc. rural (7%)	$102^1/_2$	$103^1/_4$
» „ „ (5%)	87—	$87^1/_2$
» » urban (7%)	99—	100—
» » » (6%)	92—	93—
» » » (5%)	$82^1/_2$	$83^1/_2$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	13 —	$14^1/_2$—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.00—	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 17 Aprilie st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.73	Vênd.	8.75
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.98	»	10.01
Lire turcescĭ	»	11.20	»	11.30
Imperialĭ	»	10.20	»	10.30
Galbenĭ	»	5.86	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	124.—	»	$125.^1/_2$
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ (	—	—	12.50	—
(	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ (	—	—	2.27	—
(	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra (	10.29	—	8.01	—
(	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa micĕ	12.12	—	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	—	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	—	7.43	—
Aiudŭ	2.55	—	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	—	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	—	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clujiu (	5.56	—	12.59	—
(	6.08	—	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	—	—	11.04
Ciucia	8.28	—	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	—	—	2.05
Mezŏ-Telegd	10 01	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	—	—	4.06
(	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	12.59	—
Szolnok	2.58	—	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena (	6.35	—	10.50	—
(	3.00	—	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	—	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	—	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	—	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	—	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezŏ-Telegd	—	—	10.28	2.34	—
Rév	—	—	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	—	1.31	4.26	—
Huiedin	—	—	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Clujiu (	—	—	5.05	6.43	—
(	12.03	—	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	—	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	—	—	9.31	—
(	3.32	—	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	—	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mic.	7.00	—	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	—	—	7.14	1.09
(	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ (	—	—	—	—	3.23
(	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
(	11.12	4.02	12.00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10 10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	5 28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10.54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8 44
Simeria	10.53	1,35	9.15

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ.